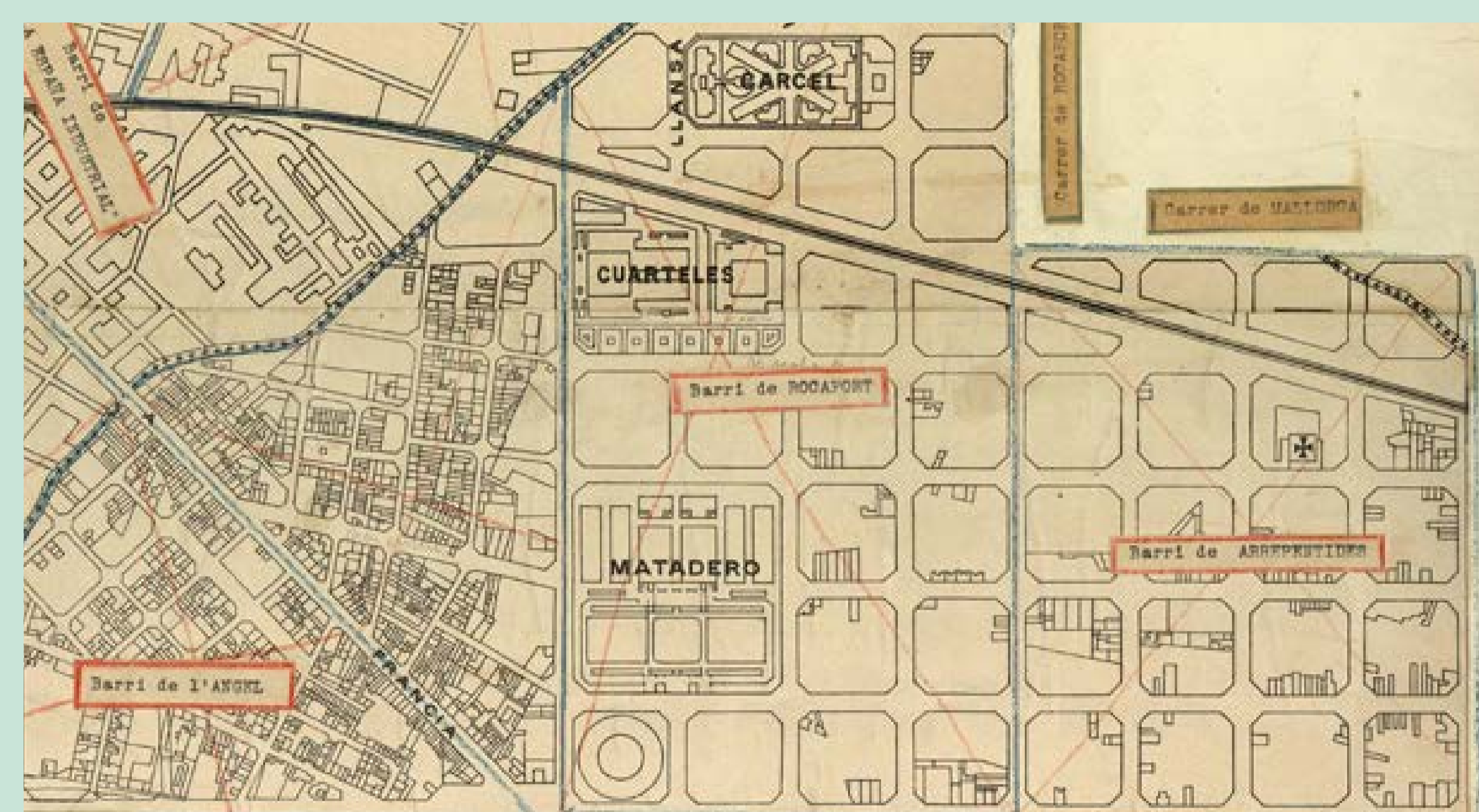

PARC DE JOAN MIRÓ

El parc que van voler els veïns

El parc de Joan Miró, inaugurat el 1983, no només representa la materialització de les reivindicacions dels veïns dels barris que l'envolten —l'Esquerra de l'Eixample i Hostafrancs—, sinó que és, també, la plasmació de les noves polítiques urbanes d'un ajuntament que, després de quatre dècades de dictadura, abraçava de nou la democràcia. L'Escorxador —així el segueixen anomenant molts dels usuaris, tot recordant l'equipament municipal que es va establir als terrenys

fins a finals dels anys setanta—, ocupa quatre mançanes de la trama de Cerdà. Peça clau per connectar el gran corredor verd que travessa l'Esquerra de l'Eixample —des de Collserola fins a Montjuïc i el mar—, s'està adaptant a les noves necessitats ciutadanes intergeneracionals i interculturals, amb la reurbanització de les superfícies del parc del futur, la rehabilitació del centre de neteja subterrani i la reforma de la nova plaça, pensada com a àgora cívica al voltant de la figura *Dona i ocell*, de Miró.

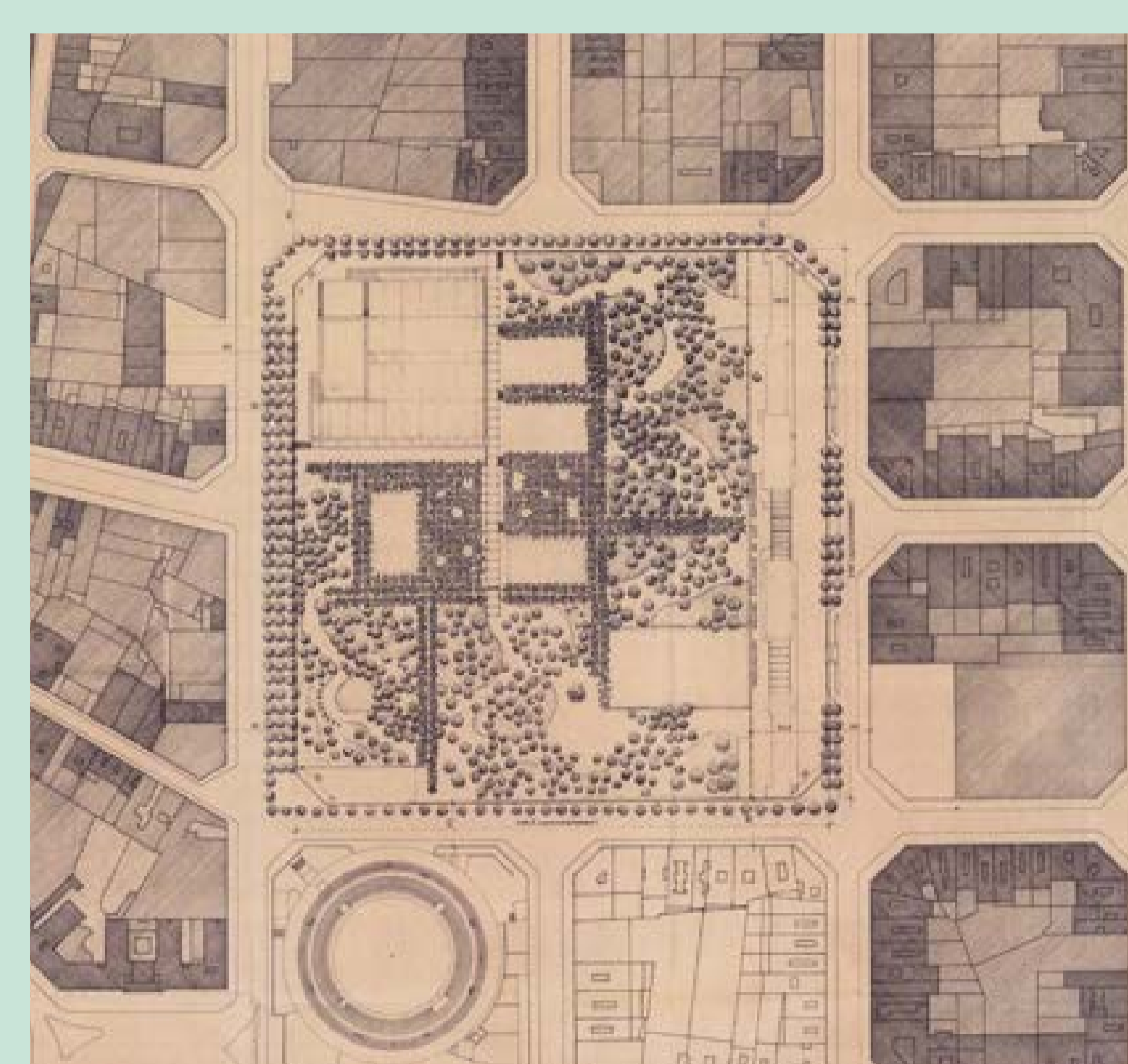
El parc de Joan Miró ocupa els terrenys de l'antic escorxador municipal, inaugurat el 1892, al territori de l'antiga vinyeta, al llindar entre Barcelona i el municipi de Sants. En aquells terrenys, Cerdà hi havia previst un parc, però l'Ajuntament del moment es va saltar la planificació i hi va instal·lar l'escorxador, que va funcionar fins al 1979, en què es va traslladar a Mercabarna. Els veïns feia anys que reclamaven aquest trasllat, en considerar l'escorxador una indústria molesta.

L'enderroc de l'escorxador no en va deixar cap vestigi. El solar va esdevenir un espai buit que, ben aviat, va ser aprofitat pels moviments socials i veïnals, que el van convertir, amb el seu ús esporàdic, en un aliat per a la reconquesta dels drets cívics sobre l'espai públic. L'octubre del 1980 ja acollia un envelat per a la festa major. Un dels actes més recordats és el concert contra l'entrada d'Espanya a l'OTAN, del 6 de desembre de 1981. Els veïns, però, no van deixar de reivindicar el parc.

La transformació de l'escorxador en parc va comportar un dels primers concursos d'idees. Aquest va esdevenir un gran aparador de posicions acadèmiques i professionals per definir els nous espais públics a Barcelona. El repertori de solucions va obrir un gran i ric debat sobre les possibilitats de l'espai. El jurat va recomanar que se'n tinguessin en compte els aspectes més rellevants. Més d'un centenar de propostes van aportar elements al sistema de parcs urbans que la ciutat aniria realitzant.

El projecte guanyador, obra dels arquitectes Antoni Solanas, Màrius Quintana, Beth Galí i Andreu Arriola, proposava un parc amb bosc, una plaça, làmines d'aigua i una gran pèrgola que articulava els espais. El projecte preveia també la transformació de l'entorn, amb la reordenació del carrer de Tarragona, la recuperació de la plaça de braus, la construcció d'equipaments de barri —com ara la biblioteca i les pistes poliesportives—, la creació d'un gran aparcament subterrani... Les palmeres de Canàries i datileres són les grans protagonistes del parc per la seva abundància, i els pins pinyers, els pins blancs i les alzines configuren un gran espai de vegetació característicament mediterrani. A les pèrgoles hi llueixen les glicines i les buguenvil·lies.

Dona i ocell, obra de Joan Miró en col·laboració amb el ceramista Joan Gardy Artigas, va suposar un pas endavant en la monumentalització dels espais urbans. La peça va inaugurar el que hauria d'haver estat un ambient mironià amb més de quinze escultures del mateix artista. Icona del parc des del 1983, *Dona i ocell* és una de les tres escultures que Joan Miró va llegar a la ciutat per donar la benvinguda als visitants. La de l'Escorxador rep els qui hi arriben per terra, per la Gran Via. Les altres dues escultures del projecte són prou conegudes: el mural de l'aeroport del Prat i el del pla de l'Os, a la Rambla, que reben els qui arriben a Barcelona per aire i per mar, respectivament.

Les dues cares del parc de Joan Miró: la plaça governada per *Dona i ocell* i la frondosa vegetació del bosc inferior.

